

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Inbydelsesskrift

til

Aarsexamen

ved

Skien's offentlige Skole

for den høiere Almendannelse

i Juni og Juli 1881.

— x —

Skoleefterretninger for 1880-81, meddelte af Rektor.

Skien.

Trykt hos J. Melgaard.
1881.

Indbydelsesskrift

til

Aarsexamen

ved

Skiens offentlige Skole

for den høiere Almendannelse

i Juni og Juli 1881.

Skoleefterretninger for 1880—81, meddelte af Rektor.

Skien.

Trykt hos J. Melgaard.

1881.

NB. Middelskolens Klasser betegnes i det følgende med Romertal; L. betyder Latinlinje, E. Engelsklinje.

Skoleefterretninger for 1880—81.

I.

Forstanderskabet.

Forstanderskabet bestaar af følgende Medlemmer foruden Byfoged **E. Evensen** og Rektor **Hartmann**:

Steenstrup, H., Toldinspektør, R. St. O., Formand.

Hauge, A., Provst, R. St. O.

Sohaanning, J. J. L., Læge.

II.

Lærerne.

Hartmann, Gudbrand Helenus, Rektor. Født 1832, cand. mag. 1855, ansat som Timelærer ved Laurviks Middel- og Realskole 1857, udnævnt til Adjunkt ved samme Skole 1859, til Rektor ved Tromsø offentl. høiere Almenskole 1874, til Rektor ved Skiens Skole 1877.

Stoltenberg, Vincent, Overlærer. Født 1814, cand. mag. 1840, ansat som Timelærer ved Skiens Skole 1841, konstitueret som Adjunkt 1845, udnævnt til Overlærer 1853.

- Concheron, Theodor Nils Dahl**, Overlærer. Født 1844, cand. real. 1872, udnævnt til Adjunkt ved Christiansands Kathedralskole 1875, til Overlærer ved Skiens Skole 29de November 1879.
- Holfeldt, Paul Christian Ditlef Adolph**, Adjunkt. Født 1815, cand. theol. 1842, udnævnt 1852.
- Nielsen, Ole Lovenius Borgen**, Adjunkt. Født 1830, cand. theol. 1855, Timelærer 1860, Adjunkt 1876.
- Hanssen, Jonas**, Adjunkt. Født 1843, cand. mag. 1870, Klasselærer 1871, Adjunkt 1876.
- Ludvigsen, Axel**, Adjunkt. Født 1849, cand. mag. 1875, Timelærer 1875, Klasselærer 1876, Adjunkt 1876.
- Blix, Sten Gustav**, Adjunkt. Født 1833, cand. real. 1861, Bestyrer af Sandefjords høiere Almueskole 1861, Adjunkt ved Skiens Skole 1876.
- Winther, Hans Thøger Adolf**, Adjunkt. Født 1845, cand. mag. 1870, udnævnt til Adjunkt ved Tromsø offentl. høiere Almenskole 1873, til Adjunkt ved Skiens Skole 1876.
- Lødrup, Theodor Henrik**, Adjunkt. Født 1853, cand. mag. 1877 (sproglig-historisk Examen), ansat som Lærer ved den tekniske Skole i Christiania 1878, udnævnt til Adjunkt ved Skiens Skole 1879, Gymnastiklærer fra 1ste April 1881.
- Jensen, Johan**, Klasselærer. Født 1841, dimitteret fra Asker Seminarium 1867, Lærer ved Mandals Borger-skole 1868, ved Skiens Almueskole 1874, Klasselærer ved Skiens høiere Almenskole 1876.
- Blom, Andreas Ebeltoft Rougtvedt**, Klasselærer. Født 1853, cand. mag. 1879 (sproglig-historisk Examen), Ansat ved denne Skole i September 1879.

Rojahn, Friederich Wilhelm, Organist. Født 1820, Sanglærer siden 1861.

Hagerup, Hans Henrik. Født 1836, Gymnastiklærer siden 1875, men fratraadte denne Stilling 1ste April 1881.

I de tre første Uger af Skoleaaret, da Adjunkt Winther fungerede som Censor ved Examen artium, vikarierede i hans Timer Stud. phil. Jakob Offenberg.

Da det oftere har vist sig, at Officierer, der ere ansatte som Gymnastiklærere ved Skolerne gennem militære og andre Gjøremaal for kortere eller længere Tid bortdrages fra sin Gjerning ved Skolen, havde Rektor allerede i længere Tid været betænkt paa, om muligt, at faa en af Skolens faste Lærere til Gymnastiklærer. Anledning hertil syntes at frembyde sig ved Adjunkt Lødrups Ansættelse ved Skolen, og, paa Foranledning af Rektor, efter Anbefaling af Skolens Gymnastiklærer, indsendte derfor Adjunkt Lødrup afvigte Sommer Andragende om at maatte faa gennemgaa et Kursus ved den gymnastiske Centralskole. Dette blev ham ogsaa tilstaaet, og han deltog i Centralskolens sidste Kursus. Da det imidlertid viste sig, at det vilde være forbundet med adskillig Ulempe at savne Adjunkt Lødrup ligetil dette Kursus's Fuldendelse, indsendte han, paa Foranledning af Rektor, Andragende om at maatte faa afslutte sit Kursus før den ordinære Tid. Dette blev ham ogsaa indrømmet fra 1ste April d. A. Under Lødrups Fravær fra 15de Novbr. f. A. til 1ste April d. A. var Kand. theol. Jakob D. Johnson antagen som hans Vikar. Da Rektor imidlertid fandt det ønskeligt, at Lødrups Timer i de øverste Gymnasielklasser og Klasse VI overtoges af erfarne Lærere, der kjendte

Disciplene og vare kjendte af dem, foretoges en midlertidig partiel Forandring i Timefordelingen, hvorom nedenfor skal blive nærmere meddelt.

Under Overlærer Stoltenbergs Sygdomsforfald i nogle Dage i Begyndelsen af Marts d. A. vikarierede Stud. theol. Nils Skaar i hans fleste Timer. Den samme vikarierede ogsaa for Adjunkt Nielsen under dennes Sygdom i Slutningen af April d. A.

III.

Disciplene.

- a. I Skoleaaret har Disciplenes Antal og Fordeling i de forskjellige Klasser været, som nedenfor anført.

Ved Udgangen af forrige Skoleaar udtraadte 19 Disciple, nemlig 4 af 3die Gymnkl., 1 af 2den do., 7 af Kl. VI, 3 af Kl. V, 1 af Kl. IV, 2 af Kl. II, 1 af Kl. I.

Ved dette Skoleaars Begyndelse optoges 25 Disc., nemlig 2 i Kl. V, 2 i Kl. IV, 3 i Kl. III, 2 i Kl. II, 16 i Kl. I.

Ved Udgangen af 3die Kvartal 1880 udtraadte 1 Disc. af Kl. V L. og 1 af Kl. IV E; der optoges 1 i 3die Gymnkl. og 1 i Kl. III.

Ved Udgangen af 4de Kv. 1880 udtraadte 7 Disc., nemlig 1 af Kl. VI, 1 af Kl. V E., 3 af Kl. V L., 1 af Kl. III, 1 af Kl. II. Ved Begyndelsen af 1881 optoges 1 Disc. i Kl. II og 1 i Kl. I.

Ved Udgangen af 1ste Kv. 1881 udtraadte 5 Disc., nemlig 3 af V E., 1 af IV E. og 1 af II.

Klasse V har gennem hele Skoleaaret været delt i 2 Parallelklasser, med 19 Disciple (hele Latinlinjen

og 5 af Engelsklinjen) i den ene (A), og 14 Disc. (samtlige af Engelsklinjen) i den anden (B). I Engelsk og Tegning have de 5 Disc. af Engelsklinjen i Kl. V A. været forenede med Kl. V B.

Skolen har i det hele været søgt af 168 Disciple.

		3die Kvartal 1880.	4de Kvartal 1880.	1ste Kvartal 1881.	2det Kvartal 1881.
Middelskolekl.	I	19	19	20	20
—	II	19	19	19	18
—	III	19	20	19	19
—	IV L.	16	16	16	16
—	IV E.	12	11	11	10
—	V L.	14	13	9	9
—	V E.	19	19	18	15
—	VI L.	12	12	12	12
—	VI E.	13	13	12	12
Gymnasiekl.	1	6	6	6	6
—	2	7	7	7	7
—	3	8	9	9	9
Samlet Antal i :					
Middelskolen	. . . . .	143	142	136	131
Gymnasiet	. . . . .	21	22	22	22
den hele Skole	. . . . .	164	164	158	153
Middelskolens Latinlinje	. . . . .	52	41	37	37
— Engelsklinje	. . . . .	44	43	41	38

b. Disciplenes Fordeling efter deres Forsørgeres Livsstilling :

NB. De i Parenthes staaende Tal betegne Disciple af Latingymnasiet og Middelskolens Latinlinje.

1. Sønner af Embedsmænd og akademisk dannede Mænd	22 (12)
2. af offentlige og kommunale Bestillingsmænd	27 (14)
3. af Skibsredere, Handlende, Brugseiere, ved Handel eller Brug ansatte Personer . .	58 (21)
4. af Søfarende	17 (5)
5. af Haandverkere	17 (1)
6. af Landmænd	15 (6)
7. af Personer i andre Stillinger	12 (5)
	178 (64)

c. Af Skolens Disciple have 120 været hjemmehørende i Skiens By, 48 udenfor samme, nemlig 23 i Gjerpen og Solum, 18 i fjernere Landsogn i Bratsberg Amt, 2 i Porsgrund, 2 i Brevik, 2 i Langesund, 1 i Laurvik.

d. Aldersforholdet inden de forskjellige Klasser.

Ved Lov om det høiere Skolevæsen 17de Juni 1869 § 31 er Niaarsalderen bestemt som den normale Lavalder for Optagelse i Middelskolens 1ste Klasse. I Overensstemmelse hermed er Normalalderen for de forskjellige Klasser nedenfor bestemt.

Gjennemsnittsalder — Normalalder
(ved Begyndelsen af Skoleaaret)

Klasse I	$9\frac{1}{12}$	--	9 Aar.
— II	$10\frac{6}{12}$	--	10 —
— III	$12\frac{5}{12}$	--	11 —
— IV	13	--	12 —
— V	$14\frac{2}{12}$	--	13 —
— VI	$15\frac{3}{12}$	--	14 —
Gymn. Kl. 1	$15\frac{2}{12}$	--	15 —
— „ 2	$16\frac{7}{12}$	--	16 --
— „ 3	$18\frac{6}{12}$	--	17 --

IV.**Undervisningen.**

- a. Timernes Fordeling paa de forskjellige Fag sees af omstaaende Tabel.

I Sang har været undervist i 4 Timer ugentlig, i Gymnastik 6 Timer ugentlig. En Uge i August Maaened f. A. anvendtes udelukkende til militære Øvelser, hvilke afsluttedes med en Dags Udmarsch.

- b. Klassekombination har kun fundet Sted i Gymnasiet, hvor 2den og 3die Klasse have været kombinerede i Latin 7 Timer, i Græsk 4 T., i Norsk 2 T., i Religion 1 T.

Paa Grund af Adjunkt Lødrups Fravær paabegyndtes Undervisningen i Oldnorsk i 1ste Gymnkl. ikke før 1ste April. Efter den Tid anvendtes af Klassens 3 norske Timer de 2 til Oldnorsk.

Timernes Fordeling paa Klasser og Fag.

	Middelskolen.						Latingymnas.		
	Kl. I	Kl. II	Kl. III	Kl. IV	Kl. V	Kl. VI.	1 Kl.	2 Kl.	3 Kl.
Religion . . .	3	3	3	2	2	2	1	1	2
Norsk . . .	(10)5 ¹⁾	5	5	4	3	3	(3)1 ³⁾	2	2
Oldnorsk . . .	"	"	"	"	"	"	2 ³⁾	2	2
Tydsk . . .	5	5	5	4	4	4 ²⁾	"	"	"
Latin . . .	"	"	"	7	7	7	11	10	10
Engelsk . . .	"	"	"	5	5	5	"	2	2
Fransk . . .	"	"	"	"	3	2	2	2	2
Græsk . . .	"	"	"	"	"	"	7	7	7
Historie . . .	3	2	3	3	2	3	2	3	3
Geografi . . .	3	3	3	3	1	1	"	"	"
Naturkundskab	"	2	2	2	3	3	"	"	"
Mathematik . .	4	4	5	5	5	6	3	3	2
Skrivning . . .	4	3	2	"	"	"	"	"	"
Tegning . . .	"	2	1	1	1	1	"	"	"

1) i 1ste Halvaar 10 Timer Norsk; i 2det 5 T. Norsk og 5 Tydsk.
 2) deraf L. og E. hver en Særtime.
 3) se foran.

c. Timernes Fordeling mellem Lærerne.

Rektor :	Norsk i Gynn. Kl. 2 + 3	2
Latin i Gynn. „ 2 + 3	7	—
— i Gynn. „ 3	3	—
Historie i Gynn. „ 1	2	—
— i Gynn. „ 2	3	—
Geografi i Kl. V B.	1	—

tilsammen 18 Timer.

Stoltenberg:	Latin i Gymn. Kl. 1	11	Timer.
	Fransk i Kl. V A og B	6	—
	— i „ VI	2	—
	— i Gymn. Kl. 2	2	—
	— i Gymn. „ 3	2	—
		<hr/>	
		tilsammen	23 Timer.

Coucheron:	Mathematik i Gymn, Kl. 3	2	Timer.
	— i Gymn. „ 2	3	—
	— i Kl. VI	6	—
	— i „ III	5	—
	Naturkundskab i Kl. II, III, IV	6	—
	— i „ V A	3	—
	Geografi i Kl. VI	1	—
		<hr/>	
		tilsammen	26 Timer.

Holfeldt:	Latin i Middelskolen	21	Timer.
	Religion i Gymnasiet	3	—
		<hr/>	
		tilsammen	24 Timer.

Nielsen:	Religion i Middelskolen ovenfor Kl. I	14	Timer.
	Geografi i Kl. II	3	—
	Skrivning i „ II og III	5	—
	Tegning i „ II, III, IV	4	—
		<hr/>	
		tilsammen	26 Timer.

Hanssen:	Græsk i Gymn. Kl. 1	7	Timer.
	— i Gymn. „ 2	3	—
	Norsk i Kl. V A og B	6	—
	Historie i „ I	3	—
	— i „ III	3	—
	Geografi i „ III	3	—
		<hr/>	
		tilsammen	25 Timer.

Ludvigsen:	Historie i Gymn. Kl. 3 . . .	3	Timer.
	Latin i Gymn. Kl. 2 . . .	3	—
	Oldnorsk i Gymn. Kl. 2 . . .	2	—
	Norsk (skriftl.) i Gymn. Kl. 1 . .	1	—
	Historie i Kl. VI	3	—
	Tydske i „ V A. og B	8	—
	— i „ VI	4	—

tilsammen 24 Timer.

Blix:	Mathematik i Gymn. Kl. 1 . . .	3	Timer.
	— i Kl. V A og B	10	—
	— i „ IV	5	—
	Naturkundskab i Kl. VI	3	—
	— i „ V B	3	—
	Tegning i Kl. VI og V	2	—

tilsammen 26 Timer.

Winther:	Græsk i Gymn. Kl. 2 + 3	4	Timer.
	— i Gymn. „ 3	3	—
	Oldnorsk i Gymn. Kl. 3	2	—
	Tydske i Kl. VI	4	—
	Historie i „ V A og B	4	—
	— i „ IV	3	—
	— i „ II	2	—
	Geografi i Kl. IV	3	—

tilsammen 25 Timer.

Lødrup:	Engelsk i Gymn. Kl. 3	2	Timer.
	— i Gymn. „ 2	2	—
	— i Kl. VI	5	—
	Oldnorsk (Norsk) i Gymn. Kl. 1 .	2	—
	Norsk i Kl. VI	3	—
	Geografi i Kl. V A	1	—
	Tydske og Norsk i Kl. II	10	—

tilsammen 25 Timer.

Blom :	Fransk i Gymn. Kl. 1	2	Timer.
	Engelsk i Kl. V	5	—
	— i „ IV	5	—
	Norsk i „ IV	4	—
	Tydsck og Norsk i Kl. III	10	—

tilsammen 26 Timer.

Jensen :	Regning i Kl. II	4	Timer.
	Alle Fag i Kl. I undt. Historie	24	—

tilsammen 28 Timer.

Under Adjunkt Lødrups Fravær foretog man, istedetfor at overdrage samtlige hans Timer til en Vikar, den Forandring i ovenanførte Timefordeling, at af Lødrups Timer Rektor overtog Norsk skriftl. i Kl. VI mod at afgive af sine egne Timer 1 Time Latin (Grammatik) i Gymn. Kl. 2 + 3 til Adjunkt Winther og 1 Time Geografi i Kl. V B til den antagne Vikar Kand. Johnson, medens Klasselærer Kand. Blom overtog Lødrups Engelsk i Gymnasiet og Kl. VI (9 Timer) mod at afstaa til Kand. Johnson Norsk og Tydsck i Kl. III (10 Timer).

Kand. Johnson fik altsaa følgende Timer :

	Norsk og Tydsck i Kl. II	10	Timer.
	— i „ III	10	—
	Norsk i Gymnasiet „ 1	2	—
	— i Kl. VI	2	—
	Geografi i Kl. V A og B	2	—

tilsammen 26 Timer.

d. De i Skoleaaret gennemgaaede Pensa.

Religion.

Klasse I : Vogts lille Bibelhistorie. Jødelands Beskrivelse efter samme Bog. Katekismens 5 Parter (uden Luthers Forklaring).

- Klasse II:** Vogts Bibelhistorie for Borger- og høiere Almueskøler S. 101—152. Katekismens 3 første Parter (med Luthers Forklaring). 7 Salmer af Hauges Salmehog. Læst i Bibelen 25 Kap. af 1ste Mosebog.
- Klasse III:** Samme Bibelhistorie S. 55—101. Katekismens 5 Parter. Pontoppidans Forklaring (Sverdrups Udg.) til 5te Bud (Sp. 122). 8 Salmer. Læst i Bibelen 41 Kap. af 1ste Mosebog.
- Klasse IV:** Samme Bibelhistorie S. 1—74. Af Forklaringen Sp. 123—270. I Bibelen læst 20 Kap. af 1ste Mosebog.
- Klasse V:** Samme Bibelhistorie S. 70—101. Af Forklaringen S. 271—531. I Bibelen læst 10 Kap. af Lucas's Evangelium.
- Klasse VI:** Repetition af Bibelhistorien og Forklaringen. I Bibelen læst 1ste Mosebog fra Kap. 37.
- Gymn. Kl. 1:** Nissens Kirkehistorie fra Begyndelsen til § 30. De 13 første Kap. af Math. Evang. paa Norsk.
- Gymn. Kl. 2:** Nissens Kirkehistorie fra Kap. 29 til Enden. Math. Evang. i Grundsproget fra Kap. 17—26.
- Gymn. Kl. 3:** Math. Evang. i Grundsproget og Nissens Kirkehistorie repeteret.

Modersmaalet.

- Klasse I:** Læseøvelser i Eriksens og Paulsens Læsebog 2den Del (1ste og 2den Afdeling og noget af 3die). 15 Digte lærte udenad. Løkkes lille Grammatik til § 64. Analyse med Benyttelse af Jensens Exempelsamling. Diktat i 1ste Halvaar 2 Gange, i 2det 1 Gang ugentlig.

- Klasse II:** Læsning efter Eriksens og Paulsens Læse-
bog 2den Del 3die Afd. Nogle Digte udenad-
lærte og fremsagte. Hofgaards Grammatik
fra Begyndelsen til § 99. Analyse dels efter
Jensens Exempelsamling, dels efter Læsebogen.
Diktat 2 Gange om Ugen (alle Skilletegn
dikterede undtagen Komma).
- Klasse III:** Løkkes lille Grammatik læst og repeteret
fra Beg. til Skilletegn; Retskrivningsregler
efter Hønsens Schema. 2 Diktater om Ugen,
enkelt Gang skriftlig Gjenfortælling paa Skolen.
1 Time hveranden Uge Fremsigelse af udenad-
lærte Digte. Timerne forøvrigt anvendte til
Læsning og Analyse efter Eriksens og Paulsens
Læsebog 3die Del.
- Klasse IV:** Hofgaards Grammatik fra Beg. til Syntaxen.
Regelmæssig 1 Diktat ugentlig. Norsk Stil
hveranden Uge, ialt 19. 1 Time hveranden
Uge Fremsigelse af udenadlærte Digte. For-
øvrigt Timerne anvendte til Læsning og Analyse
efter Eriksens og Paulsens Læsebog 3die Del.
- Klasse V:** Af Løkkes lille Gram. Formlæren repeteret;
en kortfattet Syntax er dikteret Eleverne og
derpaa læst og repeteret. Hønsens Ret-
skrivningsregler læste og repeterede. Læsning
og Analyse efter Eriksens og Paulsens Læsebog
3die Del. Nogle Digte udenadlærte. 1 Diktat
ugentlig. 16 skriftlige Udarbejdelser.
- Klasse VI:** Eriksens Literaturhistorie fra Holberg og ud
(de mindre vigtige Forfattere forbigaaede).
Troper og Figurer efter Ross. Stil hveranden
Uge, ialt 18. Læsning væsentlig efter H.
Lassens Læsebog.

- Gymn. Kl. 1:** Eriksens Literaturhistorie fra Beg. til den danske Literatur i det 19de Aarhundrede. Literaturlæsning, dels af H. Lassens Læsebog, dels af norske Forfattere (Bjørnson, Ibsen, Wergeland). Svensk efter Lassens Læsebog. 18 Stile.
- Gymn. Kl. 2 + 3:** Eriksens Literaturhistorie fra den danske Literatur i det 19de Aarhundrede ud Bogen. 18 Stile.

Oldnorsk.

- Gymn. Kl. 1:** Formlærens Hovedpunkter gennemgaaede efter Nygaards Grammatik. Paabegyndt Nygaards Udvalg.
- Gymn. Kl. 2:** Formlæren i Nygaards Grammatik repeteret. Af Nygaards Udvalg læst S. 50—101 (repeteret til S. 95).
- Gymn. Kl. 3:** Af Nygaards Grammatik repeteret Formlæren og gennemgaaet Syntaxen. Af Nygaards Udvalg S. 81—104 og 212—229. Det hele Artiumspensum repeteret.

Tydsck.

- Klasse I:** Knudsens Elementærbog til S. 33 (samtlige tydske og norske Stykker gennemgaaede).
- Klasse II:** Knudsens Elementærbog læst og repeteret fra Beg. til S. 72 (Pronominerne). Et Par Gange maanedlig skriftlige Øvelser.
- Klasse III:** Af Løkkes lille Gram. fra S. 6 (Ordenes Former) til S. 70 (Verbets Udsagnsformer). Knudsens Elementærbog læst og repeteret fra S. 46 (Dativ) til S. 140. Regelmæssig 1

Hjemmestil ugentlig, af og til Extemporalstil paa Skolen, efter Knudsens Stileøvelser (fra Beg. indtil „Hjælpeverberne haben, sein og werden osv.)

- Klasse IV:** Knudsens Elementærbog S. 146—200. Formlæren læst og repeteret efter Løkkes større Grammatik (Kjønsreglerne efter den mindre). 1 Stil ugentlig (hver fjerde Uge en extemporal Stil) efter Knudsens Stileøvelser S. 20—52 (de stilistiske Regler lærte lektievis).
- Klasse V:** Pauss's og Lassens Læsebog 75 Sider Prosa samt 11 Digte. Af Løkkes større Gram. læst og repeteret Syntaxen til Adjektiverne samt repeteret Formlæren. 1 Stil ugentlig (hver tredje Uge en Extemporalstil) efter Knudsens Stileøvelser S. 52—107 (de stilistiske Regler, særlig Præpositions-læren, lærte lektievis).
- Klasse VI:** Af Autenrieths Læsebog læst omtr. 50 Sider, dels efter Hjemmeforberedelse, dels — i de sidste Maaneder — ex tempore. Efter Løkkes større Gram. læst Moduslæren, dernæst repeteret hele Grammatikken. En Hjemmestil hver Uge, en Extemporalstil i Regelen hveranden Uge, efter Knudsens Stileøvelser.

Latin.

- Klasse IV:** Af Chr. Schmidts Læsebog Udvalg af det 1ste Afsnit med Retrovertering og Fablerne i 2det Afsnit. Af Schreiners latinske Grammatik Formlæren med Forbigaaelse af det mindre vigtige.
- Klasse V:** Af P. Voss's „Udvalg af latinske Klassikere“ 8 Feldtherrer af Cornelius Nepos og Phædri

Fabler. Af Schreiners Grammatik Kasuslæren. Ugentlig en Hjemmestil og en Extemporalstil.

Klasse V: Efter P. Voss's Udvalg repeteret det ifjor læste Pensum af Cornel. Desuden læst og repeteret 1ste og 2den Bog af Caesars galliske Krig og Ciceros 1ste og 3die Tale mod Catilina. Af Schreiners Grammatik er Formlæren og Kasuslæren repeteret omigjen. Af Syntaxen er desuden læst alle de Paragrafer, der afhandle de saakaldte Gjenstandssætninger, ligesom Syntaxen i det hele er bleven indøvet under Læsningen. Ugentlig en Hjemmestil og en Extemporalstil.

Gymn. Kl. 1: Læst og repeteret Sallusts Catilina, af Ciceros Taler 2den og 4de mod Catilina, pro lege Manilia og pro Archia, Ovids Metamorphoses (1200 Vers). Af Livius 22de Bog fra Begyndelsen til 25de Kap. Af Schreiners Grammatik de uregelmæssige Verber og Syntaxen til 4de Afsnit. Ugentlig en Hjemmestil og en Extemporalstil. Dorphs Mythologi. En af Latintimerne er benyttet til Læsning af Tydsk.

Gymn Kl. 2: Læst og repeteret Ciceros Laelius, Livius 22de Bog samt det fra 1ste Klasse tilbagestaaende af 21de Bog. Læst Ciceros Cato major. Repeteret af Schreiners Grammatik Formlæren.

Gymn. Kl. 3: Læst nyt Ciceros Cato major fra Kap. 15 ud, samt Taciti Agricola. Repeteret det hele Artiumspensum.

Gymn. Kl. 2 + 3: Læst og repeteret af Horats's Oder over 900 Vers, af sammes Epistler over 500

Vers. Repeteret Orddannelseslæren og Syntaxen af Schreiners Grammatik. Det væsentligste af Thomsens romerske Stats- og Privatliv. Læst ex tempore efter Livius 2den Bog. I Regelen hver Uge en Oversættelse fra Latin hjemme og en extemporal.

Engelsk.

Klasse IV: Af Løkkes Læsebog fra Begyndelsen læst og repeteret til S. 91 (No. 19, 20, 38 forbigaaede). I Løkkes Grammatik læst fra Formlærens Begyndelse indtil „Om Pronominerne“ (S. 159). I sidste Halvaar en Hjemmestil om Ugen, af og til en Extemporalstil. Efter Knudsens Stileøvelser skrevet fra Begyndelsen til § 14 (Artiklernes Brug).

Klasse V: Af Løkkes Læsebog for Mellemlklasser fra Begyndelsen indtil No. 40 med Forbigaaelse af No. 3, 7, 8, 11, 19, 29 og 33. Repeteret fra No. 23—33. Løkkes Grammatik er gjenneumlæst med Forbigaaelse af § 53—63 („Betoningen“) og § 217—235 („Om Sætningernes Forbindelse“). Efter Løkkes og og Knudsens Stilcøvelser er regelmæssig skrevet en Hjemmestil ugentlig (fra § 16—54, samt i de sidste Maaneder af sammenhængende Stykker 1, 2, 9—16, 18, 19, 25 og 26). I 1ste Halvaar Extemporalstil hveranden Uge, i 2det noget hyppigere. Af og til Diktat.

Klasse VI: Løkkes Læsebog for Mellemlklasser til Enden (16 Sider forbigaaede). Omtrent 100 Sider af Trollope: The Golden Lion (Tauchnitz Edition). Løkkes Grammatik læst og repeteret.

Løkkes Stileøvelser fra § 9 til § 55. Stil 2 Gange om Ugen (en Hjemmestil og en extemporal paa Skolen).

- Gymn. Kl. 2:** Af Løkkes Læsebog for Mellemlklasser læst omt. 60 Sider, samt af Cummins The Lamplighter omt. 70 S. Af Løkkes Grammatik læst og repeteret Formlæren, samt af Syntaxen læst til „Verbets Tider“.
- Gymn. Kl. 3:** Dickens: „A Christmas Carol“ fra S. 55 (Tauchnitz Ed.), af Macaulay's „Biographical Essays“ Samuel Johnson og de 30 første Sider af Bertrand Barère, af Thackeray's „The Book of Snobs“ Cap. I, III, IV, V, VI, VII. Af Løkkes Grammatik repeteret Formlæren og gennemgaaet det væsentligste af Syntaxen.

Fransk.

- Klasse V:** Knudsens og Wallems Læsebog fra Beg. til S. 46. Af Brynildsens franske Grammatik Formlæren.
- Klasse VI:** Knudsens og Wallems Læsebog fra S. 40—60. Af Ingerslevs Grammatik Formlæren, Henvi-ninger til Syntaxen.
- Gymn. Kl. 1:** Af Knudsens og Wallems større Læsebog læst fra Begyndelsen til „La Marseillaise“ S. 94. Af Brynildsens Grammatik læst og repe-teret indtil Participierne (§ 128). Af og til skrevet Diktat. I de sidste to Maaneder ugentlig Stil efter Bloms Stileøvelser.
- Gymn. Kl. 2:** Knudsens og Wallems større Læsebog fra Beg. til S. 68 og fra S. 129—161. Ved Siden heraf stadig Extemporallæsning. Af Ingerslevs Gram. repeteret Formlæren. Af og til Stil.

Gymn. Kl. 3: Læst efter Borrings Etudes litteraires. Repeteret Ingerslevs Gram. Af og til Øvelser i at oversætte mundtlig fra Norsk til Fransk.

Græsk.

Gymn. Kl. 1: Af Bergs lille Forskole gennemgaaet fra Bcg. til Verberne efter anden Hovedkonjugation. Xenophons Anabasis 2den Bog Kap. 1—5, samt Herodots 8de Bog fra Kap. 130 ud og 9de Bog Kap. 1—6 læst og repeteret. Af Curtius's Gram. læst og repeteret Formlæren indtil Cap. 12; under Repetitionen er taget Hensyn til den nyjoniske Dialekt.

Gymn. Kl. 2: Herodots 8de Bog Cap. 23—136 inkl. med Forbigaaelse 104—106 og 118—120 læst og repeteret. Af Curtius's Gram. er Syntaxen gennemgaaet i Sammenhæng.

Gymn. Kl. 3: Repeteret Iliaden 12te Bog. Repetition af det hele Artiumspensum. Christensens græske Statsliv. Dorphs Mythologi repeteret. Af Curtius's Gram. repeteret Syntaxen.

Gymn. Kl. 2 + 3: Læst og repeteret Xenophons Anabasis 3die Bog, Platons Apologi samt Iliadens 10de Bog. Repeteret Formlæren efter Curtius's Grammatik — den nyjoniske og episke Dialekt medtaget.

Historie.

Klasse I: Nissens Verdenshistorie fra Begyndelsen til „Romulus“ (S. 55).

Klasse II: Nissens Verdenshistorie fra „Pelopidas og Epaminondas (S. 44) til „Det vestromerske Riges Undergang“.

- Klasse III:** Nissens Verdenshistorie fra „Kapetingerne i Frankrige“ til „Karl den 1ste og Cromwell“ (S. 181—251). Samme Pensum repeteret med Forbigaaelse af de Nordens Historie vedkommende Stykker. Af Eriksens Nordens Historie fra Begyndelsen til „De senere Konger af Sverres Æt“ (S. 43).
- Klasse IV:** Nissens Verdenshistorie fra „Kristian den 2den“ til og med „Wienerkongressen“ (Stykkerne af Nordens Historie medtagne). Kronologiske Tabeller fra Middelalderen og den nyere Tid til den franske Revolution udarbejdede.
- Klasse V:** Nissens Verdenshistorie fra „Wienerkongressen“ ud Bogen. S. Petersens Nordens Historie fra „Gustav Wasa“ ud Bogen. I nogle tiloversblevne Timer gjennemlæst Kalmarunionens Historie.
- Klasse VI:** Repeteret Nissens Verdenshistorie og S. Petersens Nordens Historie.
- Gymn. Kl. 1:** Oldtidens Historie efter Thriges Læsebog.
- Gymn. Kl. 2:** L. K. Daas Læsebog i Middelalderen og den nyere Historie til S. 394 (Enevældet. Ligevægten) med Forbigaaelse af de Kirkehistorien og Nordens Historie vedkommende Partier. Dørhos er de mindre vigtige Landes Historie kun gjennemgaaet paa Skolen med Eleverne (S. 58—60, S. 160—176, S. 335—346). Eriksens Nordens Historie (med Tilbageblik og Overblik) til „Norge og Danmark under Enevældet“.
- Gymn. Kl. 3:** Englands Historie fra 1783 (efter L. K. Daas Læsebog med dikteret Supplement). Eriksens Nordens Historie. Repeteret Oldtidens, Nordens og Englands Historie.

Geografi.

- Klasse I:** L. Brochs Jordbeskrivelse for Almueskoler læst og repeteret.
- Klasse II:** Geelmuydens Læsebog for Middelskolen (Eriksens Udg.) S. 47—63 og S. 90—139 (§§ om Statsforfatning og Statsforvaltning i alle 3 nordiske Riger forbigaaede).
- Klasse III:** Af Geelmuydens Læsebog (Eriksens Udg.) læst og repeteret fra „Byer i Jarlsbergs og Laurviks Amt“ til det østerrigsk-ungarske Monarki (S. 107—198).
- Klasse IV:** Af Geelmuydens Læsebog (Eriksens Udg.) læst og repeteret fra Frankrige til Afrika (S. 62—67, S. 71—85, S. 157—269). I nogle tiloversblevne Timer læst fra Beg. af Afrika til „Tyrkisk Afrika“ (S. 269—281).
- Klasse V:** Af Geelmuydens Lærebog læst og repeteret Afrika, Amerika og Australia.
- Klasse VI:** Geelmuydens Lærebog repeteret.

Naturkundskab.

- Klasse II:** Sørensens Naturhistorie fra Begyndelsen til „Krybdyrene“ (med Forbigaaelse af „Menneskets indre Bygning“).
- Klasse III:** Sørensens Naturhistorie fra „Vadefuglene“ Bogen ud, samt „Menneskets indre Bygning“.
- Klasse IV:** Sørensens Botanik fra Begyndelsen Bogen ud (med Forbigaaelse af „Plantens indre Bygning“). En Del af de almindeligste Planter bestemte med Brug af Sørensens Flora.
- Klasse V,** A: Sørensens Botanik fra „Stenfrugtfamilien“ Bogen ud. Af Christies Fysik om faste, fly-

dende og luftformige Legemers Egenskaber, Elektricitet, Magnetisme, Varmelære, Lydlære. — B: Sørensens Botanik fra Planternes Inddeling Bogen ud. Af Christies Fysik den obligatoriske Del med Undt. af Elektriciteten.

Klasse VI: Læst og repeteret Reusch's Mineralogi og Geologi, samt en Oversigt over den fysiske Geografi efter Lærerens Diktat. Repetition af den obligatoriske Del af Christies Fysik, samt af Naturhistorien (dels efter Sørensens, dels efter Siebkes Lærebøger).

Mathematiske Fag.

- Klasse I:** De 4 Regningsarter i ubenævnte Tal. Den lille Multiplikationstabel.
- Klasse II:** Regningsarterne i almindelig Brøk (med Undtagelse af Divisio). Decimalbrøk.
- Klasse III:** Repeteret almindelig Brøk og Decimalbrøk, læst og repeteret Division i Brøk, samt enkelt og sammensat Reguladetri. Eckhoffs Regnebog benyttet, Reglerne dikterede. Addition, Subtraktion og Multiplikation af Bogstavstørrelser gennemgaaet, Reglerne dikterede. Endel elementære Konstruktioner indøvede (vedkommende den rette Linje, Vinkler, Cirkler, Triangler og Firkanter); Reglerne dikterede.
- Klasse IV:** Læst og repeteret 1ste og 2den Bog af Bonnevis Arithmetik samt Brøk og enkelt Reguladetri efter Eckhoff. Bonnevis Geometri 1ste Bog til parallelle Linjer.
- Klasse V:** Bonnevis Geometri 2den og 3die Bog. Bonnevis Arithmetik fra 3die Bog til Enden med Forbigaaelse af Logaritmer. Praktisk Regning

efter Eckhoffs Regnebog (enkelt, omvendt og sammensat Reguladetri). Konstruktionsøvelser.

Klasse VI: Bonnevis Geometri fra 3die Bog ud, samt Bonnevis Arithmetik fra 4de Bog ud. Repeteret begge Bøger. Stadig Opgaver og Konstruktionsøvelser, saavel hjemme, som paa Skolen.

Gymn. Kl. 1: Dr. O. J. Brochs Arithmetik læst og repeteret til Ligninger. Guldbergs Stereometri til § 6 („krumme Flader“) læst og repeteret.

Gymn. Kl. 2: Læst og repeteret Guldbergs Trigonometri. Af Thorv. Brochs Arithmetik læst fra 2det Afsnit (Brøk) Bogen ud; repeteret indtil 4de Afsnit. Stadig Opgaver.

Gymn. Kl. 3: Læst og repeteret Guldbergs Trigonometri. Repeteret Guldbergs Stereometri, samt de vigtigste Dele af Thorv. Brochs Arithmetik. Stadig Opgaver.

E. Af 3die Gymnasieklasses 9 Disc. læste ved Udgangen af Skoleaaret 5 kun Fransk, 4 kun Engelsk, af 2den Klasses 7 Disc. 2 kun Fransk, 3 kun Engelsk, 2 begge Sprog, af 1ste Klasses 6 Disc. læste 3 Fransk. I Klasse VI deltog ved Udgangen af Skoleaaret 17 Disc. (6 paa Engelskl., 11 paa Latinlinjen) i Undervisningen i Fransk. Af Klasse V læste ved Skoleaarets Udgang 11 Disc. (4 paa Latinl., 7 paa Engelskl.) Fransk.

I Gymnastikundervisningen har heller ikke i dette Skoleaar paa Grund af Lokalets Utilstrækkelighed Klasserne I og II kunnet deltage. Af Skolens øvrige Disciple have kun 3 været fuldstændig fritagne for Gymnastik paa Grund af Sygelighed.

V.

Middelskolens Afgangsexamen i 1880.

Til Middelskolens Afgangsexamen var samtlige 21 Disc. af Kl. VI anmeldte. Af disse blev 9 rejicerede (5 paa Latinlinjen, 4 paa Engelsklinjen). De øvrige bestod Examen med følgende Udfald :

Latinlinjen :

Charlo Borchsenius . .	Hovedkarakter	Godt (2,77)
Fin Grimsgaard	—	Meget godt (2,35)
Karl Kittilsen	—	Godt (2,88)
Aane Nape	—	Godt (2,88)
Christian Scheel	—	Meget godt (2,25)
Olaf Sitje	—	Meget godt (2,23)
Jørgen Zackariassen .	—	Meget godt (1,89)

Engelsklinjen :

Søren Dulin	Hovedkarakter	Godt (2,75)
Thorjus Kilen	—	Meget godt (2,30)
August Nielsen	—	Meget godt (2,25)
Lars Rød	—	Godt (2,67)
Olaf Svenkesen	—	Meget godt (2,29)

3 Privatister, alle paa Engelsklinjen, vare anmeldte, hvoraf 2 Kvinder. Af disse fremstillede kun 2 sig til Examen og bestod samme; den ene kvindelige Examinand blev ved Sygdom forhindret. For denne afholdtes der, i Henhold til kongelig Resol. af 23de August 1878, extraordinær Examen i November og December f. A. Opgaverne til denne blev givne i Overensstemmelse med Reglementets § 4, sidste Passus. Examinanden bestod Examen.

Opgaver

ved Middelskolens Afgangsexamen i Juni og Juli 1880.

Modersmaalet :

Giv en kort Fremstilling af Norges Naturbeskaffenhed og de vigtigste deraf flydende Næringsveie.

Tydsks Stil.

Den 8de Mai kom Thorvaldsen til Rom, der allerede i mange Aar havde været hans Ønskers Maal. Denne Dag betragtede han altid som en af de lykkeligste Dage i sit Liv. Da man engang spurgte ham om hans Fødselsdag, svarede han: „Den har jeg glemt; men den 8de Mai kom jeg til Rom“. Efterat have arbejdet flittig her i 3 Aar tænkte han paa at vende tilbage til sit Fædreland, skjønt intet af hans mange Kunstværker hidtil havde tilfredsstillet ham. Han glædede sig ikke til Hjemreisen, da det forekom ham, som om han Intet havde udrettet. Afreisens Dag var kommen, og Vognen holdt allerede for Døren, da en af Thorvaldsens Bekjendte, en Billedhugger fra Berlin, der skulde være hans Reisefælle, meldte ham, at Reisen maatte opsættes. Netop samme Dag kom en rig Englænder, der havde seet Thorvaldsens Jason, til Kunstneren og tilbød ham en saa stor Sum, at han istedetfor at forlade Rom kunde forblive der for at udføre sit herlige Kunstværk i Marmor. Dette blev det afgjørende Vendepunkt i Thorvaldsens Liv. Først efter mange Aars Forløb, da han allerede havde vundet et udødeligt Navn, gjensaa han sit Fædreland, hvor han modtoges med den største Begeistring af sine taknemmelige Landsmænd.

Latinsk Stil.

En Skildpadde bad med mange Bønner en Ørn om, at den skulde lære den at flyve. Da sagde Ørnen: „Du

beder om en Ting, som strider imod din Natur; hvorledes vil Du kunne flyve, da Du ikke har Vinger?“ Men Skildpadden vedblev at anraabe Ørnen, at den skulde lære den denne Kunst. Altsaa greb Ørnen den og hævede den op til Skyerne, og der lod den den falde¹⁾, saa at den foer²⁾ gennem Luften; men da den faldt paa en Klippe, knustes den og omkom. Mange Mennesker ligne denne Skildpadder; da de ikke vide, hvad der i Sandhed bør ansees for nyttigt, attraa de det, som de ikke bør attraa, og styrte ved sin Taabelighed i mange Farer, som de, hvis de fulgte de Klogeres Raad, vilde undgaa.

Engelsk Stil.

Hertugen af Buckingham begav sig til Portsmouth for at se til¹⁾ Forberedelserne til et Tog for at undsætte Rochelle. Da han her efter en Samtale med nogle franske Herrer gik henimod Døren og vendte sig for at tale til Sir Thomas Fryar, fik han pludselig over Sir Thomas's Skulder et Knivstik²⁾ i Brystet. Uden at sige Andet end: „Den Kjeltring har dræbt mig“, udaandede han, idet han trak Kniven ud. Snart efter saa man en Mand uden Hat spadsere op og ned udenfor Huset. Da en raabte: „Her er den Mand, som dræbte Hertugen“, løb Alle til og spurgte: „Hvem er det?“ Manden svarede rolig: „Det er mig“. Man kom efter at det var en vis Felton, der havde tjent som Lieutenant under Hertugen. Da hans Capitain var falden paa Tilbagetoget ved Øen Rhé, havde Felton søgt Compagniet, og da hans Haab blev skuffet, forlod han misfornøiet Armeen. Da han blev spurgt, paa hvis Tilskyndelse³⁾

1) at lade falde: demittere. 2) udtrykkos ved Passiv af Verbet fero.

1) at se til: to superintend. 2) at faa et Knivstik: to be stabbed. 3) Tilskyndelse: instigation.

han havde udført den rædsomme Gjerning, svarede han, at Beslutningen udgik⁴⁾ blot fra ham, og at hans Bevæggrunde vilde sees, dersom man fandt hans Hat; thi i den Tro, at han vilde omkomme under Forsøget, havde han sørget for at forklare dem der. Kongen forlangte, at man skulde lægge Felton paa Pinebænken for at afpresse ham Tilstaaelse om hans Medskyldige; men Dommerne erklærede den Fremgangsmaade⁶⁾ for aldeles ulovlig. Felton blev snart efter henrettet for Mordet.

Regning og Konstruktionstegning (for Gutter).

No. 1.

Et Parti Kaffe vægtigt $2996\frac{1}{2}$ Kilogram kjøbes i Amsterdam til en Pris af Gylden 0,86 pr. Kilogram. Fragt og Opbringelse beløbe sig til Kr. 62,50. Tolden er Kr. 0,40 pr. Kilogram, og Havnepenge 2 pCt. af Tolden. Mæglerløn og de øvrige Udgifter anslaaes til 3 pCt. af Kjøbesummen. Hvad bliver Salgsprisen pr. Kilogram, naar Handelsmanden beregner sig $2\frac{3}{4}$ pCt. i Fortjeneste? 100 Gylden = 151 Kr.

No. 2.

I en Metalblanding, der veier $37\frac{1}{2}$ Kilogram, indeholder hvert Kilogram $187\frac{1}{2}$ Gram Sølv. Hvormeget Kobber maa der tilsættes, forat et Kilogram af Blandingen kun skal indeholde $156\frac{1}{4}$ Gram Sølv?

No. 3.

Ved Hjælp af Logarithmer at beregne Værdien af Udtrykket:

$$\frac{a}{b^3} \sqrt{a-b},$$

naar $a = 1,3469$ og $b = 0,64852$.

⁴⁾ at udgaa: to proceed. ⁶⁾ Fremgangsmaade: practice.

No. 4.

Konstruer 3 Cirkler, der alle berøre hverandre udvendig. Den ene Cirkels Radius være $0,028^m$. Konstruer den anden Cirkel saaledes, at dens Fladeindhold bliver $\frac{5}{7}$ af den førstes, og den tredje saaledes, at dens Omkreds bliver $\frac{5}{7}$ af den førstes. Forklar Fremgangsmaaden.

Regning og Konstruktionstegning (for Piger).

No. 1.

Samme Opgave som No. 1 for Gutter.

No. 2.

At vise, hvorledes følgende Opgave løses ved Anvendelse af Ligninger: Find en Brøk af den Beskaffenhed, at dens Værdi bliver lig $\frac{9}{10}$, naar til dens Tæller og Nævner adderes 1, men lig $\frac{8}{9}$, naar fra dens Tæller og Nævner subtraheres 1.

No. 3.

Beregn følgende Udtryk:

$$\left(\frac{1,55595 \times 3,08}{0,0345} \div 38,908 \right) \times \frac{5}{8} + 37,5.$$

No. 4.

Konstruer et Parallelogram, hvis Diagonaler $0,08^m$ og $0,062^m$ lange og danne en Vinkel paa 45° med hinanden. Omdan dette til et ligestort retvinklet Triangel. Maal Trianglets Grundlinje og Høide i hele Millimeter og beregn dets Fladeindhold. Forklar Fremgangsmaaden.

Opgaver

ved extraordinær Afgangsexamen i November 1880.

Modersmaalet:

En Fremstilling af Norges Klima og dets gode og mislige Sider, særlig med Hensyn paa Næringsveiene.

Tydsk Stil.

I Korinth levede den berømte Filosof Diogenes. Ved sin Ankomst til denne By holdt Alexander den store, der allerede havde hørt meget om ham og vel saa, at Diogenes ikke vilde komme til ham, det for Umagen værdt selv at gaa hen og besøge Vismanden¹⁾. Da Diogenes saa Kongen med sit prægtige Følge komme henimod²⁾ sig, laa han just udenfor sin Tønde for at varme sig i Solen. Kongen tænkte: „Nu vil han dog vel staa op og komme mig imøde“. Men Diogenes blev liggende, som om Alexanders Ankomst ikke var noget besynderligt. Efterat Kongen en Stund havde betragtet ham, sagde han: „Diogenes, jeg ser, du bor daarlig og er daarlig klædt; du kan udbede dig noget af mig. Er det muligt, skal det tilstaaes dig“. — „Jeg trænger ikke til noget“, sagde Vismanden, „men vil du gjøre mig en Tjeneste, Kong Alexander, saa gaa lidt ud af Solen for mig“. Da erkjendte Kongen, at han havde fundet en Mand, som hverken havde Penge eller smukke Klæder eller andre Herligheder, men var tilfreds med lidet, og han udraabte: „Var jeg ikke Alexander, vilde jeg være Diogenes!“

Engelsk Stil.

Kongelig Godgjørenhed. De gamle engelske Historieskrivere berette følgende Anekdote om Alfred den Store som et slaende Exempel paa hans Godgjørenhed og som et Vidnesbyrd om den store Forlegenhed, hvori han og hans tro Tilhængere undertiden vare bragte, naar de skjulte sig for Danerne. Det hændte en Vinterdag, at alle hans Ledsagere vare sendte ud forat forsøge om muligt at skaffe noget Vildt eller andre Levnets-

¹⁾ der Weise. ²⁾ auf — zu.

midler. Saa farligt og vanskeligt betragtede man Foretagendet, at Kongen og Dronningen alene var fritaget for at deltage deri. Efterat hans Ledsagere vare dragne ud, tog Kongen, som hans Sædvane var, saa ofte han fandt Leilighed dertil, en Bog og begyndte at læse, medens Elswitha ivrigt syslede med sine huslige Pligter. Efter en kort Tids Forløb bankede en stakkels Pilegrim, der tilfældigvis drog den Vei, paa Porten og bad om noget at spise. Den medlidende Konge raabte paa sin Hustru, og bad hende give den stakkels Mand noget af¹⁾ den Proviant, der fandtes i Fortet. Dronningen, som kuns fandt et Brød, bragte Alfred det for at lade ham se, hvor knapt deres Forraad var, idet hun samtidigt forestillede ham de Savn, Deltagerne i Streiftoget²⁾ vilde komme til at døie, ifald de vendte tilbage fra en mislykket Fouragering³⁾. Kongen lod sig dog ikke ved disse Forestillinger rukke fra sit godgjørende Forsæt, men gav den stakkels Pilegrim fornøiet den ene Halvpart af Brødet. Idet han nød Tilfredsstillelsen af at have gjort en Barmhertighedsgjerning, trøstede han Dronningen med den Betragtning, at han, som kunde bespise fem Tusinder med fem Brød og to Fiske, let kunde bringe den tilbageværende Halvdel til at strække til for deres Behov.

Regning og Konstruktionstegning.

No. 1

En Kjøbmand kjøber en Ladning Rug paa 2725 Hektoliter for Kr. 26160. Af Ladningen findes 20 pCt. at være bedærvet og maa sælges for Kr. 6 pr. Hektoliter. Hvormegget maa Kjøbmanden tage for hver Hektoliter af den øvrige Rug, naar han ialt skal tjene 9 pCt.?

¹⁾ give — noget af — give part of. ²⁾ Deltagerne i Streiftoget: the party. ³⁾ Fouragering: foraging.

No. 2.

Løs ved Ligninger følgende Opgave: Find to Tal, hvis Differents er 12, og hvis Kvotient er 3.

No. 3.

Beregn følgende Udtryk :

$$\left(102 \div \frac{(88,643 + 0,0007)}{0,197} \times 0,0385 \right) \times \frac{7}{16} + 10,485.$$

No. 4.

Konstruer et ligebenet Triangel,, hvis Høide er 2^{cm}, og hvor en Vinkel ved Grundlinjen er 30°. Maal Grundlinjens Længde og beregn Trianglets Fladeindhold. Konstruer et Rektangel saa stort som Trianglet.

VI.

Examen artium.

Til Examen artium i 1880 anmeldtes fra Skolen 3 Elever, nemlig Ludvig Arctander, Johan Castberg og Mathias Øvrum. Disse bested Examen med følgende Udfald :

	Arctander.	Castberg.	Øvrum.
Modersmaal	3	3	2
Latinsk Oversættelse .	4	3	3
Mathematik skriftl. .	2	3	3
Religion	3	1	1
Oldnorsk	2	2	1
Latin mundtl.	2	1	2
Do.	2	2	2
Græsk mundtl.	3	1	1
Do.	3	2	2
Fransk	4	3	2
Engelsk	„	„	„
Historie	2	1	2
Mathematik mundtl. .	2	3	3
Sum	32	25	24
Antal Fag	12	12	12
Hovedkarakter . . .	Haud. illaud.	Laud.	Laud.

VII.

Skole- og Indskrivningspenge. Skolebeneficier.

Skolepengene ere for Tiden :

Middelskolens Kl. I	Kr. 40 aarlig.
— „ II	„ 48 —
— „ III	„ 64 —
— „ IV, V, VI	„ 96 —
Gymnasiet	„ 144 —

Brødre tilstaaes Moderation, saaledes at af disse betaler den øverste i Skolen fuldt ud, den 2den $\frac{3}{4}$, den 3die $\frac{1}{2}$, den 4de og følgende gaa gratis.

Hel Friplads har i dette Skoleaar været tilstaaet 7 Elever, halv Friplads 11 Elever. Af de første udtraadte 1 (af Kl. V) allerede fra 1ste Oktober f. A., og hans Friplads blev da skjænket til en anden Disc. (af Kl. II). Af de halve Gratister udtraadte 1 (af Kl. V) ved Begyndelsen af 1881, uden at nogen anden Disc. fik det derved ledig blevne Beneficium. Det samlede Beløb, der medgik til Fripladse, androg til Kr. 1356.

Af Renterne af Kong Carl Johans Legat (stort 8000 Kr.) have 4 Elever nydt Stipendium, nemlig to 120 Kr., to 80 Kr.

Skiens Sparebank har ogsaa i dette Skoleaar til Understøttelse for trængende Disciple af Middelskolen ydet 400 Kr., hvoraf helt eller delvis Skolepenge ere betalte for 8 Elever.

Skolens Kasserer er for Tiden Adjunkt Nielsen.

VII.

Budget for Skoleaaret 1881—82.

Følgende Budget blev af Forstanderskabet bragt i Forslag for det kommende Skoleaar :

Udgifter:

1. Lønninger :		
a. til de kongelig ansatte Lærere :		
(Alderstillæg ei medregnede)		
Rektor	4600 Kr.	
2 Overlærere à 3000 Kr.	6000 —	
7 Adjunkter à 2000 Kr. .	14000 —	
		<u>24600 Kr.</u>
b. Klasselærere :		
1 à 1700Kr. og 1 à 1500 Kr.	3200 —	
c. Timeundervisning :		
Gymnastiklæreren	400 Kr.	
Sanglæreren	250 —	
		<u>650 —</u>
d. Kassereren	560 —	
e. Pedellen	550 —	
2. a. Bibliotheket	240 Kr.	
b. Fysikalske og naturhist. Samlinger, ordinært	80 —	
extraordinært	70 —	
c. Andre Læremidler	60 —	
extraordinært	60 —	
		<u>510 —</u>
3. Stipendier	400 Kr.	
Fripladse	1300 —	
Moderation for Brødre	900 —	
		<u>2600 —</u>
4. Lys og Brænde	700 —	
5. Tryknings- og Avertissements- omkostninger, Program, Skrive materialier	250 —	
6. Blandede og tilfældige Udgifter	250 —	
		<u>33879 Kr.</u>
	Tilsammen	33879 Kr.

Indtægter:

1. Skole- og Indskrivningspenge . . .	12850 Kr.
2. Bidrag af Kommunen	3200 —
3. Renter af Kong Carl Johans Legat . .	400 —
4. Paaregnet som Tilskud af Statskassen .	17420 —
	<hr/>
Tilsammen	33870 Kr.

Ved de enkelte Poster blev bemærket:

Pedellens Løn er foreslaaet forhøiet med 150 Kr. navnlig af Hensyn til det forøgede Arbeide, der vil komme til at paahvile ham, naar Skolen antagelig i Løbet af næste Budgetaar flytter ind i den nye under Opførelse værende Skolebygning. Den foreslaaede Lønsforhøielse er derfor tænkt først at skulle indtræde, naar Skolen flyttes til den nye Bygning.

Ogsaa for næste Aar er foreslaaet forhøiet Bevilgning til Skolens Samlinger og Læremidler. Med Hensyn til den naturhist. Samling bemærkede Rektor, at dens Opstilling i et nyt Lokale vil gjøre det nødvendigt, at den oversees og oppudses, og idet hele sættes i ordentlig Stand, da den har lidt adskilligt i det nuværende daarlige Lokale. Den fysikalske Samling er tænkt forøget med nogle Apparater, hvortil Indlæg af Vandledning i den nye Bygning kan give Anledning. Med Hensyn til andre Læremidler er bemærket, at Bevilgningen hertil altid har vist sig for knap til Skolens Behov. For nærværende Termin blev vistnok givet en liden extraordinær Bevilgning, særlig med Anskaffelse af historiske Karter for Øie, men Trangen til andre Undervisningsmidler i sidste Skoleaar viste sig mere paatrængende.

Bevilgningen til Brænde er nedsat med 200 Kr., da det antages, at Anskaffelsen af hensigtsmæssige Ovne i den nye Bygning vil føre til Besparelse af Brænde.

Dette Budgetforslag blev af Kirkedep. vedtaget med den Afvigelse, at det foreslog Pedellens Løn ansat til 500 Kr. istedetfor 550 Kr., som af Forstanderskabet foreslaaet.

Altsaa blev i Overensstemmelse hermed kongelig Proposition om en Bevilgning af 33,820 Kr. til Skiens Skole fremsat for indeværende Aars Storthing, der senere har antaget samme uforandret.

Da det senere er bestemt, at man ikke skal tilflytte den nye Skolebygning før ved Begyndelsen af Skoleaar 1882—83, vil Pedellens Lønshøielse ikke indtræde i næste Skoleaar. Denne Besparelse vil imidlertid opveies ved det forøgede Brændeforbrug, som det ældre Lokale vil kræve.

A n h a n g.

Cirkulærer og Skrivelser fra Kirkedepartementet i 1880 vedkommende de høiere Skoler.

1. **Skrivelse af 21de August** til en Rektor, hvori paa Foranledning meddeles, at der intet Gebyr bliver at erlægge for Disciple, som efter bestaaet Middelskoleexamen ønske at underkaste sig den i Lov af 17de Juni 1869 § 34 anordnede Tillægsprøve for Optagelse i et Gymnasium.
2. **Cirkulære af 4de Mai**, hvori Kirkedep. henstiller til Rektorerne, at lade Skolens Programmer trykke i et saa stort Antal, at der kan tilstilles de offentlige Skoler, foruden et Exemplar til Bibliotheket, ogsaa et til hver af dens faste Lærere.

Tirsdag den 12te Juli Kl. 10 Formiddag
modtage **Disciplene sine Karaktersedler i**
sine sædvanlige **Klasseværelser.**

Ferieerne indtræde Onsdag den 13de
Juli og ende Lørdag den 13de August.

Mandag den 15de August fremmøde
Disciplene igjen efter Ferieerne.

Enhver, som har Interesse for Skolens Gjerning,
indbydes til at overvære den mundtlige Examen, der
tager sin Begyndelse Lørdag den 25de Juni og fortsættes
til og med den 8de Juli.

G. Hartmann.
